

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 11. juni 2009 truffet vedtak i

Sak nr: 18/09 (arkivnr: 200900301-12)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Berit Svensli Solseth
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved hjelp av rettsmidler.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 11. mars 2009 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B som ved brev av 15. april 2009 har avgitt uttalelse. Sorenskriver C ved X tingrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klagen knytter seg til behandlingen av en konkurssak ved X tingrett. A ble begjært konkurs av Kemneren i Y 7. juli 2008. X tingrett avsa kjennelse om åpning av konkurs 5. november 2008 og oppnevnte advokat D som bostyrer. Tingrettsdommer B behandlet saken ved X tingrett.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

I konkurssaker er det ikke prosessuell likestilling mellom partene, noe som innebærer at det bør stilles ekstra høye krav til dommerens nøytrale stilling, og at dommeren må ivareta den konkursrammedes rettigheter.

Begjæringen om konkurs ble ikke forkynt for A, som derfor ikke fikk deltatt på konkursåpningen eller første skiftesamling. At konkurs var åpnet, ble A klar over ved å lese om saken i avisen. Et brev til tingretten av 19. desember 2008, hvor A blant annet ba om en skiftesamling for å fremlegge sitt syn og at bobehandlingen straks skulle innstilles, ble ikke besvart.

A ønsket innsyn i kreditorenes krav og dokumentasjon for skyldig skatt til Kemneren i Y. Det ble avholdt skiftesamling 23. januar 2009. Rettsboken fra skiftesamlingen inneholder ingen informasjon om hva som ble tatt opp fra A's side. Blant annet ble et tosiders notat fra A lest opp på skiftesamlingen. Rettsboken burde også inneholdt momenter som at:

*”bostyrer kun skal forholde seg til A
bostyrer ikke skal blande andre juridiske enheter
både undertegnede og bostyrer ønsker at konkursboet skal innstilles.”*

I rettsboken ble kun den konkursrammedes plikter poengtert, ikke de pliktene som bostyrer og retten har overfor konkursrammede. Skiftesamlingen 23. januar 2009 hadde ingen praktisk funksjon, den holdt kun A for narr.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Rettsmøtet til behandling av konkursbegjæringen ble opprinnelig satt til 3. september 2008. Det måtte utsettes fordi det ikke var mulig å forkyne innkalling og konkursbegjæring for A. Innkalling og konkursbegjæring ble forsøkt forkynt for A på flere adresser, men de kom i retur. Forretningsadressen som står oppført i foretaksregisteret, er en adresse som ikke finnes.

Nytt rettsmøte for behandling av konkursbegjæringen ble satt til 5. november 2008. A ble da innkalt på adressen: Uten fast bosted, postboks .., Kvittring for mottak av innkallingen kom ikke i retur.

Man har gjort alt som skal til for å få A i tale før konkursåpningen, men det har ikke vært mulig. I et intervju med avisen Z den 11. desember 2008 innrømmet A at han har gjort seg utilgjengelig for myndighetene.

Første skiftesamling ble holdt 3. desember 2008. Bostyrer opplyste da at det ikke var mulig å få kontakt med A. Retten ba bostyrer vurdere å begjære A fengslet.

Den 19. desember 2008 sendte A et brev til retten hvor han blant annet ba om at konkursbegjæringen ble innstilt, og om at det ble avholdt en ny skiftesamling. Retten fant ikke grunn til å besvare brevet, da den ikke kjente til hans adresse. A ringte senere retten, og den 8. januar 2009 ble A innkalt per telefon til ny skiftesamling den 23. januar 2009. Til skiftesamlingen møtte bostyrer, A og hans bror, E. A fikk redegjøre for sitt syn, og han fikk beskjed om at han hadde rett til innsyn i sakens dokumenter, herunder de krav som var innkommet.

Senere, i brev av 9. mars 2009, henvendte A seg til retten hvor han beklaget seg over at bostyrer ikke hadde gitt ham tilstrekkelig innsyn i de kravene som ble rettet mot ham. Brevet ble oversendt bostyrer fra retten, hvor man ba om at A fikk slikt innsyn.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om å avgi muntlig forklaring.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Det gjelder visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Anførselen om at konkurs ble åpnet uten at konkursbegjæringen og innkalling til rettsmøtet var forkynt for A, gjelder et forhold som kunne vært påberopt ved anke. Det samme gjelder anførselen om at rettsboken fra skiftesamlingen 23. januar 2009 er mangelfull, som utvalget også er avskåret fra å prøve. Disse forholdene må derfor avvises fra behandling i Tilsynsutvalget under henvisning til domstoloven § 236 fjerde ledd.

A har videre anført at tingrettsdommer B ikke har levd opp til kravet om en dommers nøytrale stilling i saken. Det er vist til at den konkursrammedes rettigheter ikke er ivaretatt. I tillegg til anførselene som nevnt er ovenfor, anføres også at et brev av 19. desember 2008 fra A, ikke ble besvart av retten.

God dommerskikk tilsier som et generelt utgangspunkt at henvendelser til domstolene skal besvares innen rimelig tid. Det er likevel ikke slik at enhver forsinkelse eller unnlattelse av svar vil være i strid med god dommerskikk og kvalifisere for disiplinærtiltak.

I dette tilfellet har tingrettsdommer B redegjort for hvorfor brevet ikke ble besvart. Tilsynsutvalget legger til grunn at retten i forbindelse med innkalling til rettmøte til behandling av konkursbegjæring uten hell hadde forsøkt å forkynne begjæringen og innkallingen for A på flere adresser, og at retten heller ikke den 19. desember 2008 visste A's adresse. Det bemerkes også at beramningen av skiftesamling som A hadde bedt om i brevet av 19. desember, skjedde etter at A tok telefonisk kontakt med retten. Tilsynsutvalget kan ikke se at manglende besvarelse av A's brev, eller behandlingen av saken for øvrig, innebærer at tingrettsdommer B har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved hjelp av rettsmidler.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.